

Dr. Perl Otto tudományos kísérletei alapján készült

Perlott fogpászta, fogp... dragée máris m... meghódított

ditva, mint ahogy a Bibliából látszik. Ma természetesen sem zsidó, sem keresztény teológus nem hiszi, hogy a nap forog a föld körül, de attól sem fél egyik Biblián alapuló vallás sem, hogy a csillagászati tudomány eredményei megrendíthetnék a Bibliában való hitet, vagy hogy bármelyik tudomány ártana a Biblia tekintélyének. Mert a Biblia hitet tanít és nem csillagászati vagy természettudományi tételeket.

De rámutathatunk egy hozzánk közelebb álló példára is. Erdélyben a mohácsi vész után gyorsan terjedt a reformáció és lettek katolikusokból lutheránusok, kálvinisták, unitáriusok. Vitatkoztak, verkedtek, küzdöttek egymás ellen, de végre megalkudtak a helyzettel és kimondták a négy vallás egyenjogúsítását. Mikor azonban Dávid Ferenc, az unitárius vallás megalapítója kimondta, hogy Jézust nem szabad imádni, mivel az sehol sincs megírva a Bibliában, hanem csak egyedül az egy Istent, akkor egyértelműen ellene támadtak, a beteg öreg püspököt Déva várába zárták, hogy ott pusztuljon és hivat rákényszerítették, hogy a Krisztus-imádást, mint kötelező hittételt kimondják, mert különben kiirtották volna őket, mint ahogy egy félszázaddal később ugyanezért megsemmisítették a szombatosokat, mert Krisztus-imádás nélkül a kereszténységet nem képzelhették.

Ezt tette a amszterdami rabbitanács is Spinozával, ki a Szentírás isteni eredetét tagadta és ezt terjesztette. Maga a zsidóság, melynek nincs és nem volt vallási világszervezete, erői annak idején nem is vett tudomást, holott ugyancsak akkor tájt a Sabbátját Cövi messiánikus mozgalma, mely lényegileg nem volt más, mint az ősi szentföld utáni vágy, csak hogy akkor még nem hívták cionizmusnak, az egész zsidóságot foglalkoztatta.

Spinoza, a filozófus látszólagos nyugodtságával, sőt közönyével fogadta a kiátkozást és nem reagált rá. Még csak ki sem tért. A maga módja szerint azonban indirekte lángszénnek mérges nyilait röpitette műveiben a zsidóság ellen. A rabbiakat örülteknek nevezte, a bibliamagyarázókat álmódorúknak, a prófétákat magánembereknek, kik többet ártottak, mint használtak. A ceremóniák szerint indifferens cselekedetek, melyeket a héberek országuk elpusztulása után nem kötelesek betartani. A kereszténységet mindenütt a zsidóság fölé igyekeztek emelni, az apostolokat nagyobbra tartja, mint a prófétákat. A zsidóság hibáit kiméletlen kegyetlenséggel fedte fel, de előnyeit, még a prófétai beszédek és zsoltárok szépségét és fonságát sem látja. Vádolója lett a zsidóságnak a kereszténység előtt. Mindez nem mentette meg őt attól, hogy az összes felekezetek ki ne keljenek az „istentelen“ könyv, a Tractatus ellen, mely a kinyilatkoztatott vallások ellen foglalt állást és az államrendeletileg eltiltotta könyvének terjesztését. Spinoza filozófiai nagyságát senki sem tagadhatja, de szülőanyja a zsidóság ellen nagyot vétett. Ma természetesen semmiféle véleményért nem mondanak átkot. Az államtörvény is tiltja, a rabbi sem féltik már a zsidóságot a filozófiai véleményektől vagy a tudomány vívmányaitól.

Egy talmudi legenda szerint egyszer Mózes ötödik könyve panasszal járult az Isten trónja elé, hogy böcs Salamon király meg akarja őt hiúsítani, mert kimondott tilalma ellen sok nőt vett el, sok lovat, sok vagyont gyűjtött. De a világra mosolyogva nyugatta meg: „Ne félj! Salamon és száz még száz követője el fog pusztulni, de belőle egy legkisebb betű, egy jotta sem fog soha megsemmisülni“. Spinoza és támadásai századok óta megszüntek, a zsidóság átszenvedte, túlélte őket és halad történeti útján, melyet a gondviselés részére kijelölt.

A franciák aláírták, a lengyelek ratifikálták az orosz megállapodást

A Cuvántul ismét azzal vádolja Titulescut, hogy izolálta Romániát. Mikor és miért szakadtak meg a román-orosz tárgyalások

Bucuresti, november 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A francia Havas-ügynökség hivatalos jelentése szerint a francia kormány, tegnap, hétfőn délelőtt aláírta a francia és orosz kormányok között létrejött megnevezési szerződést. Az aláírás egy előzetes minisztertanácsi határozatnak megfelelően következett be. A szerződés nem csupán Franciaország területére és a kolóniákra, hanem az összes francia protektorátus, vagy mandátum alatti területekre is vonatkozik. Megtiltja a szerződés mindenemü gazdasági vagy pénzügyi bojkottot a két állam között, valamint olyan propagandát is, amely politikai és szociális szempontból valamelyik szerződő fél helyzetét károsan befolyásolhatná. Franciaország továbbra is védelmében részesítheti a területén tartózkodó orosz emigránsokat.

Lengyelország is ratifikál

Ugyancsak a Havas-ügynökség jelenteti, hogy Lengyelország ma, kedden ratifikálja az oroszokkal már aláírt megnevezési szerződést, amelynek ratifikálását a lengyel kormány eddig Romániára való tekintettel halasztotta el. Hivatalos francia körökből származó értesülések szerint a francia kormány akkor határozta el a szerződés aláírására, midőn tudomást szerzett azokról a kijelentésekről, amelyeket Titulescu, mint a román kormány külügyminisztere a parlament szerdai ülésén tett. E szerint a román kormány tudomásul veszi, hogy a szovjetkormány Franciaország kérésére a francia-orosz szerződés aláírása alkalmával ünnepélyes deklarációban kötelezi magát arra, hogy megértő politikát fog Romániával szemben folytatni és nem nyúl erőszakos eszközökhöz a Romániával szemben fennálló vitás kérdések likvidálására.

Szépségflastrom Románia számára

Ez az orosz deklaráció szépségflastromnak van szánya Romániával szemben, amely a francia és lengyel aláírások után végeredményben mégis izolált maradt szövetségeseivel szemben. Az oroszok precízírozzák, hogy a francia aláírástól számított négy hónapon belül hajlandók Romániával is megnevezési szerződésre lépni, az általuk legutóbb javasolt szerződési formula alapján. Melik volt az oroszok legutóbbi ajánlata? Ez a kérdés nincs tisztázva és csak akkor lesz majd teljesen megvilágítva, ha Cădere professor, a ki Litvinoffal a közvetlen tárgyalásokat folytatta, csakugyan lemondana varosí követi méltóságáról, mint ahogyan az hírlik. Cădere állítolag azért készül lemondani, hogy nyíltan beszélhessen ebben a kérdésben és bebizonyíthassa, hogy az oroszokkal létrejött volna a meg egyezés, ha Titulescu a legkritikusabb pillanatban nem teszi meg a Reuter-ügynökség előtt ismeretes kijelentéseit.

A Litvinoff-Cădere szerződés kulissza titkai

Az „Adeverul“ mai számában Vaida Sándor környezetéből származó információk alapján szenzációs leleplezéseket közöl a Litvinoff-Cădere közötti tárgyalások legutóbbi fázisairól. E szerint igaz, hogy az oroszok fel akarták véteni a szerződésbe azt a Besarabiára célzó kifejezést hogy „a két állam között fennálló differenciák“. A Vaida-kormány leszögezte, hogy ezt nem fogadja el. Az oroszok erre egy második for-

mulát javasoltak, amely egy szólt volna: „jelen és jövőbeli differenciák“, már enyhébb megfogalmazás volt, de lényegében ugyanazt tartalmazta mint az első. A Vaida-kormány közölte, hogy ezt nem fogadhatja el. Erre az oroszok előjöttek a harmadik proпозиcióval, a

mely egyszerűen „differenciákról“ beszél. Ehhez már hozzájárulhatott volna a román kormány, mert az a kifejezés, hogy „differenciák“ minden megnevezési szerződésben benne van. Amikor a harmadik formula fölött indultak volna meg a tárgyalások, Titulescu beleszólt a tárgyalásokba és kétségbevitte a szovjet jóhiszeműségét. Litvinoff ezután nem volt hajlandó további koncessziókra, nehogy azt a látszatot keltsse, hogy Titulescu agresszív kijelentéseinek pressziója alatt engedett a szovjet.

A Cuvántul épen ezért megállapítja, hogy Titulescu kezdettől fogva ellenségesen volt az orosz megegyezéssel szemben beállítva. Célját elérte: sikerült Romániát izolálnia.

Két dollárral a zsebében, a hálókocsi kerekei között Palesztinába akart szökni egy varsói zsidó árva

Bécs, november 28. A bécsi fiatalok bírósága előtt a napokban egy B. Jakob nevű 16 éves varsói zsidó fiú állott. Azzal vádolták, hogy jegy nélkül akart Palesztinába utazni.

B. Jakob varsói zsidó árva. Két dollárral a zsebében utnak indult Palesztinába. Bécsbe érkezett és itt a fiatalok bírósága elé sodródott. Elmondotta, hogy nincs se apja, se anyja. Sokat éhezett, szenvedett. Egy zsidó segítségnyújtó révén két dollárhoz jutott és elhatározta, hogy kimegy Palesztinába. Ott majd minden jóra fordul. Varsóban a bécsi gyors hálókocsijának kerekei közé bujik és a kocsi alatt, az egyik vasrudba fogódzva, három napot tölt el.

A szomszédos vagonokban azonban chalucok utaztak. Ugyancsak Palesztinába.

ba, De legális uton. Az ifju Jakob a hálókocsi kerekei között meghallja éneküket. Jakob fülét megüti a Hatikvah melódija, mindenről megfeledkezik és borzot fejt kidugja a kerekek közül, hogy teljesen magabaszvívja a Remény himnuszának minden akkordját. És Jakobnak ez lett a végzete. A Hatikvah iránti szomjúsága az ellenőr kezére juttatta, aki észrevette a potyautast és bekísérte az egyik állomás rendőrségére.

— Meg voltam róla győződve — mondotta bírái előtt —, hogy az utazás nála a halál árnyékában vagyok, de egy nélközöléssel és kilátástalansággal teli élet nem jobb a halálnál.

— A jegy nélküli utazás a törvénybe ütközik — mondotta a bíró — és Jakob 24 órai zárkat kapott...

Felépül végre Szatmárnak egyik hiressége, 20 év óta fében maradt kereskedelmi iskola

Hatmillióöttszáz ezer lei kell az épület teljes befejezéséhez

Satmar Szatmár, november 28. Még a világháború kitörése előtt a város hozzáfogott a kórház mellett a kereskedelmi iskola felépítéséhez, mely azonban a háború kitörése miatt félbe maradt. A világháborút követő káosz és a gazdasági élet lezülése miatt, az épületet mind a mai napig nem lehetett tető alá hozni. A városi nagy tanács 1931-ben elhatározta, hogy az épületet bizonyos feltételek mellett átengedi a kereskedelmi és ipar kamarának, mely bejelentette igényét az épületre és vállalkozott, hogy az építkezést a saját költségén befejezi. Az intérim bizottság ennek a határozatnak az értelmében a napokban megkötötte a kamarával a szerződést, mely szerint a város átadja a kamarának a befejezetlen épületet, de csak tulajdonjog fenntartással, ezzel szemben a kamarának hasznélvezeti jogot biztosít és megengedi, hogy az bekebeleztesse. A kereskedelmi kamara és kereskedelmi iskola, valamint az internátus mindaddig birtokolhatják az épületet, míg vagy az egyik, vagy a másik át nem lesz helyezve Szatmárról. Mihelyt a kamara mint olyan megszűnik, vagy áthelyezik, úgy a kamara által igénybe vett helységek felett ismét a város diszponál. Ha a kamaraakat esetleg összevonják és Szatmáron esetleg egy maradna, úgy a kamara által eddig birt helyiségek a kirendelt séggé lesznek. Ha a kereskedelmi iskolát helyeznék el a városból, arra az esetre a szerződés úgy intézkedett, hogy a város köteles egy analog intézetet az áthelyezett iskola tantermébe betelepíteni, ha akad olyan intézet, mely ezt kérné. Ez természetesen csak olyan középfokú tanintézet lehet, amelynek elhelyezése

re törvény kötelezi a várost. A kamara az átengedett épületet hasznélvezeti jog ellenében köteles a saját költségén befejezni és azt 1933 szeptember 1-re rendelkezésnek átadni. Amennyiben az építkezés erre a dátumra nincsen befejezve, úgy a városnak joga van a munkálatozat a kamara költségére bevégeztetni. A város az épület hasznélvezeti jogának átengedését kivül azzal az összeggel járul hozzá a épület befejezéséhez, mely nyel neki a jelenlegi kereskedelmi iskola épületéért a kamara tartozik. A kamara ugyanis egy nem régebben megtartott önkéntes árverésen megvette a várostól az Árpád uccai kereskedelmi iskola épületét 1,960.000 lejért, mely összegről a szerződés úgy intézkedik, hogy azt a kamara a város hozzájárulásaként használja fel a kórház melletti épület befejezéséhez. A kereskedelmi kamara már kiadta a különféle munkálatozatokat, melynek végösszege 6,500.000 lejt tesz ki, ennyibe kerül az épület teljes felépítése. A megkötött szerződések most járják a felső fórumokat jóváhagyás végett, de ez már csak formalitás. A munka már a város folyik és egy éven belül az égnék meredező csanakafalak helyén egy modern épület fog emelkedni, ahol kényelmesen el fognak férni a kereskedelmi kamara és kereskedelmi iskola. A város pedig ezáltal jóljárt, mert gazdagabb lett egy értékes épülettel és ennek a szerződésnek egyszer hasznát látja a város polgársága is. (f. m.)

TUDTOS AZ ÖNKÉNTES LEJÁR:
MAGYARORSZÁG AZ ÚJ KELETTEL

Remdr

Megte

Bucuresti Uj Kelet t egészen szo a kettős bü b... Buka duó büness véházban, a a parlamen gyilkosságra letekben ga bujja; nők, kások, vagy Szovjet m Titulescu ez zival... Az Militari uoc sa gási tém ceket és ez k resti rend... Ma ott v gottunk Fra spektorral, sel, sőt a colasescu üg... Csöndes e mü közleked... Kaszarnya Militari. Az hivatalos a rendőrök, ki jék a nyak néhány napj kollak meg, svik, Frisser kal, aifókka. Az udvaron tisztaság, re

Szerdán m Pora Anna, rohart ki a szédolnak f a házban m... Frederina B elkönylt. A hánvan a h emeleti szob dambokra v

Befesenyű műszárv, h csatások... Az ágy, a f ágy mellett hasznélvezeti gnyitott h... A látva rosszat sejt, melynek nee rendőr kitü nyitotta az dett. A látv lány elká... kint az ajtó... Az ajtófé süggüt Ni Nicolaescu

Virágos par... lánban roma... csarva, labaj ledtek, as n... lyan vágódott... Franculescu letes üvösz... mulva már k állapítják, h colaine, a let... Nicolaescu ségével, Railt lány és Nic... esetelt a Mo Reggel nyolc... vatolába. Kil ölküldte a sz bányához, h... zon. Az öreg

Tisz

Rémdráma a bukaresti fertőből

Sötét figurák és megdöbbentő emberi szenvedélyek huzódnak meg a militari ucai gyilkosság hátterében

A meggyilkolt milliomos öregasszony azelőtt nyilvános ház tulajdonos volt, a másik áldozat pedig az örömtanya sztárja

Megtört a gyilkos ügyvéd és belsmerő vallomást tett

Bucuresti-Bukarest, november 27. (Az Új Kelet tud.) A főváros lakosságát egészen szokatlan izgalomban tartja az a kettős bűntény, amely borzalmasságában a Bukarestben nagyon sűrűn előforduló bűneseteket is felülmúlja. A kávéházban, a villamoson, az utcán, sőt a parlamentben is mindenki a kettős gyilkosságról szóló, háborzongató részletekben gazdag oldalas tudósításokat bujja: nők, férfiak, intellektuelek, munkások, vagy kereskedők. Ki törődik a Szovjet megnemtamadási paktummal, Titulescu expozéjával, a városi konvergenciával... Ez esemény ma Bukarestben a Militari ucai gyilkosság, ami most társadalmi és politikai témát csinálják a vicéket és ezzel kapcsolatban szidják a bukaresti rendőrséget...

Ma ott voltunk a helyszínen. Beszélgetünk Franculescu bűnügyi vezérrel, a román Sherlock Holmes-sel, sőt a gyilkossággal gyanúsított Nicolaescu ügyvéddel és szóbaegyeledeitünk Csöndes ez a városnegyed. Kevés jármű közlekedik erre. Az Arzenál mögött a Kaszarnyák utcájából nyílik a str. Militari. Az egyes szám előtt néhány hivatalos autó veszteg, csendőrök, rendőrök, kiváncsi szomszédok nyújtogatják a nyakukat. Az épület, amelyben néhány nappal ezelőtt két asszonyt gyilkoltak meg, békés családi háznak látszik. Frissen renoválva, széles ablakokkal, a hátsó épület emeletes. Az udvaron autógarázs, virággruppok, tisztaság, rend...

Fejszecsapásokkal Boteanu-nét, hurokkal Nicolaescu-nét

Szerdán reggel történt. Tíz óra tájban Pova Anna, a ház cselédje sikoltozva rohant ki az utcára. Az összefutó szomszédoknak fuldokolva mondtotta el, hogy a házban meggyilkolva találta uruját. Esterina Boteanút. A sarki rendőr is elkerült. A szabályos vezetésével néhány nappal ezelőtt két asszonyt gyilkolt meg a házba léptek és az egyik első emeleti szobában találták meg a szinte darabokra vagdalt asszonyt.

Boteanuné ágyának sarkába gyömöszölve, holtan feküdt. Fejét balta-csapások tették felismerhetetlenné. Az ágy a fal, a padló tele vérrrel. Az ágy mellett a véres balta. Hatalmas, hasznavevő, éles fejsze... Tegnap még genitörök hasított.

A látványtól meborzadt emberek, rosszat sejtve siettek az első lakásba, melynek ucai ajtaját zárva találták. A rendőr kiűrt egy ablakot, benyúlt és ki-matolta az ajtót. Az ajtó nehezen engedett. A förtököz pillanatban a szabályos elköltözte magát és meredten tekintett az ajtóra:

Az ajtófélfára fogasan felakasztva függött Nicolaescu Olimpia. Virgil Nicolaescu ügyvéd feleségének életelen teste.

Virgós parohat pengyolája felcsuszott. Lában rongos hajsnyva, karjai kifacsarva, lábaj beszűkülve, szeméi kidülledtek, a négy, amellyel megölték, mélyen vágódott a husába.

Franculescu rendőrszektör az ügyvédtől üdvöz és vizsgálóbíró negyedóra múlva már kint van a helyszínen. Megállapítja, hogy a házban Boteanu Nicolaescu, a letéti pénztár pénztárosa és Nicolaescu Virgil ügyvéd lakott feleségével. Rajtuk kívül Pova Anna szobalány és Nicolaescu szolga, aki éveken ezelőtt a Mosse plakátragasztója volt. Reggel nyolc órakor Boteanu elment hivatalába. Kétféle óra tájban Nicolaescu elküldte a szobalányt a Grivitára, orvos bányához, hogy valami bőrdöngőket hozzon. Az öreg Boteanút hazahívják hiva-

talából.

Az ügyvédet Tanasescu képviselő ügyvédi irodájában találják meg, ahol titkári teendőket végez.

Rajtaütés egy képviselő irodájában

A rendőrbiztos előbb félrehívja Tanasescu ügyvédet, pár szót sug a fülébe, majd Nicolaescu elé áll és harsányan rákiált:

— Miért ölte meg a feleségét?! Válaszoljon, mert a bizonyítékok a kezéink között vannak.

A fiatal ügyvéd hisztérikusan tiltakozik. Vadul rázza az ökleit, neki akar rohanni a rendőrtisztnek, de végül is lecsillapszik és követi a hűség közeget.

Közben előkerül Nicolaescu szolga is, akit ugyancsak Nicolaescu ügyvéd küldött el egy másik bányához, ajánló sorokkal, hogy valamilyen állásba helyezze el. Megérkezik Tudor Dumitru soffőr is, aki Nicolaescu atyjával a piacon fuvarozott.

Alibi igazolások légiója

Mindenki alibit bizonyít. Boteanunak ez hamar sikerül. Mert ő hivatalában töltötte az időt. A szabályos is igazolta magát. Hiszen gazdája küldte el a bőrdöngőért, amelyeket el is hozott. A házi szolga bizonygatni igyekszik hogy ő gazdája előtt hagyta el a házat. Az ügy-

véd pont az ellenkezőjét állítja. A nyomasztó szolgának ad igazat. Délelőtt tízenegyig, míg csak őrizetbe nem vették, várt a kerületi polgármesteri hivatalban Nicolaescu városi tanácsosa.

Ami a fiatal ügyvédet illeti, a délelőtti folyamán meglátogatta a Grivitan lakó bányát, innen a pénzügyminisztériumba majd főnökének, Tanasescu ügyvéd képviselőnek irodájába sietett. A képviselő néhány levelet diktált neki tollba és mint utólag kiderült, Nicolaescu a lehető legnyugodtabban viselkedett. Felindulásnak semmi nyomát nem tapasztalt. Sőt mi több, Nicolaescu az irodából a járásbíróra ment ahol beszédel is tartott és mint ellenfelének, Moscovici nevű ügyvéd állítja:

— Olyan mestersen beszélt, olyan alapos jogi érvekkel élt, hogy a pert megnyerte.

Nicolaescut kiengedik

Pénteken reggel Nicolaescu szabadlábúra helyezték. Lehet azonban, sőt valószínű, hogy a szabadlábúhelyezés csak kelepce volt. A börtönben alibijét hangoztatta és keserűen panaszkodott a vizsgálót folytató közegek ellen, akik justiciamordot készülnék elkövetni vele szemben. Szabadlábban fölényesen, gunyos megjegyzésekkel illetve a vizsgálat eddigi eredményeit.

Boteanuné bünbarlangja

Közben a nyomozás lázasan haladt a maga útján. Megtalálták Boteanu készpénzt, az ágy párnája alatt. A házból semmi nem hiányzott. Tehát a bűnténynek nem rablás volt a célja. De a szomszédok és az érdekelt vallomásából, valamint a rendőrség rendelkezésére álló adatokból kiderült, hogy

a Boteanuház valóságos gyűjtőhelye volt minden emberi szörnyűségnek.

A társadalmi élet legmélyén fetregő alakok sötétlenek a bűntény hátterében. A kapzsiság, a pénzsovargás, a prostitúció, az érdekházasság, hisztéria és minden értelemben veit erkölstelenség találkozt össze ebben a tisztaság külső családi házban mely az utóbbi évek legborzalmasabb bűnügyét rejtegeti frissen renovált falai mögött.

A „kökereszhöz“...

Boteanu Katalin nemrég még Bukarest éjjeli fertőnegyedében örömtanyának volt tulajdonosnője. A „Kökereszhöz“ címzett nyilvános ház legelkényeztettebb tagja, éppen Olimpia, a második áldozat volt. Olimpiát ugyancsak az „üzlet“ likvidálása után az öregasszony magamellé fogadta.

Nicolaescu a kötes üzletek ügyvivője

Ügyeinek vezetésére ügyvédet tartott, Nicolaescu Virgil személyében, akit még a „régijó“ időkben ismert. Az öregasszony vakon megbízott az ügyvédben, aki ezzel a bizalommal a legutóbbi időkig nem élt vissza. Sőt, néhány hónappal ezelőtt úgy behálózta, hogy megkérte Olimpia kezét. Egy hónappal ezelőtt a huszonnyolc éves Nicolaescu feleségül vette a harminchétf éves Olimpiát. De ez továbbra is fogadta első férjét, sőt viszonyt tartott fenn Nicolaescuval, a volt plakátragasztóval, Boteanuné házi szolgálójával is.

Boteanuné végrendelete

Ebben az érdekesleg degenerált légkörben nem sokáig kellett keresni a gyilkosság pszichológiai okait. Franculescu inspektor a rendőrségre szállította Boteanuné irászekrényét, amelynek figyelemes átkutatása után megtalálták

véd pont az ellenkezőjét állítja. A nyomasztó szolgának ad igazat. Délelőtt tízenegyig, míg csak őrizetbe nem vették, várt a kerületi polgármesteri hivatalban Nicolaescu városi tanácsosa.

Ami a fiatal ügyvédet illeti, a délelőtti folyamán meglátogatta a Grivitan lakó bányát, innen a pénzügyminisztériumba majd főnökének, Tanasescu ügyvéd képviselőnek irodájába sietett. A képviselő néhány levelet diktált neki tollba és mint utólag kiderült, Nicolaescu a lehető legnyugodtabban viselkedett. Felindulásnak semmi nyomát nem tapasztalt. Sőt mi több, Nicolaescu az irodából a járásbíróra ment ahol beszédel is tartott és mint ellenfelének, Moscovici nevű ügyvéd állítja:

— Olyan mestersen beszélt, olyan alapos jogi érvekkel élt, hogy a pert megnyerte.

Nicolaescut kiengedik

Pénteken reggel Nicolaescu szabadlábúra helyezték. Lehet azonban, sőt valószínű, hogy a szabadlábúhelyezés csak kelepce volt. A börtönben alibijét hangoztatta és keserűen panaszkodott a vizsgálót folytató közegek ellen, akik justiciamordot készülnék elkövetni vele szemben. Szabadlábban fölényesen, gunyos megjegyzésekkel illetve a vizsgálat eddigi eredményeit.

Boteanuné bünbarlangja

Közben a nyomozás lázasan haladt a maga útján. Megtalálták Boteanu készpénzt, az ágy párnája alatt. A házból semmi nem hiányzott. Tehát a bűnténynek nem rablás volt a célja. De a szomszédok és az érdekelt vallomásából, valamint a rendőrség rendelkezésére álló adatokból kiderült, hogy

a Boteanuház valóságos gyűjtőhelye volt minden emberi szörnyűségnek.

A társadalmi élet legmélyén fetregő alakok sötétlenek a bűntény hátterében. A kapzsiság, a pénzsovargás, a prostitúció, az érdekházasság, hisztéria és minden értelemben veit erkölstelenség találkozt össze ebben a tisztaság külső családi házban mely az utóbbi évek legborzalmasabb bűnügyét rejtegeti frissen renovált falai mögött.

A „kökereszhöz“...

Boteanu Katalin nemrég még Bukarest éjjeli fertőnegyedében örömtanyának volt tulajdonosnője. A „Kökereszhöz“ címzett nyilvános ház legelkényeztettebb tagja, éppen Olimpia, a második áldozat volt. Olimpiát ugyancsak az „üzlet“ likvidálása után az öregasszony magamellé fogadta.

Nicolaescu a kötes üzletek ügyvivője

Ügyeinek vezetésére ügyvédet tartott, Nicolaescu Virgil személyében, akit még a „régijó“ időkben ismert. Az öregasszony vakon megbízott az ügyvédben, aki ezzel a bizalommal a legutóbbi időkig nem élt vissza. Sőt, néhány hónappal ezelőtt úgy behálózta, hogy megkérte Olimpia kezét. Egy hónappal ezelőtt a huszonnyolc éves Nicolaescu feleségül vette a harminchétf éves Olimpiát. De ez továbbra is fogadta első férjét, sőt viszonyt tartott fenn Nicolaescuval, a volt plakátragasztóval, Boteanuné házi szolgálójával is.

Boteanuné végrendelete

Ebben az érdekesleg degenerált légkörben nem sokáig kellett keresni a gyilkosság pszichológiai okait. Franculescu inspektor a rendőrségre szállította Boteanuné irászekrényét, amelynek figyelemes átkutatása után megtalálták

végrendeletét. A végrendelet ez év november 5-én kelt, géppel volt írva és az öregasszony írta alá. A végrendelet szerint Boteanuné, halála után az egész vagyon Nicolaescu Virgilre száll.

Az irászekrényt megállapították, hogy az aláírás nem hamis. Felmerült azonban az a feltevés, hogy a rövidlátó és olvasni már alig-alig tudó öregasszonyt Nicolaescu félrevezette és egyéb aktákkal együtt íratva vele alá a végrendeletet. Boteanu kihallgatása során ki is jelentette, hogy felesége többször mondotta volt:

— Ma is aláírtam egy csomó dolgot, a jó Isten tudja, hogy mit.

Amióta a házba került, az ügyvéd kártváni kezdett, az öregasszonnyal durván bánt, ugy, hogy ez gyakran panaszkodott is szomszédjainak:

— Az orromnál fogva vezet a vöm, engem, az öregasszonyt.

Egy terhelő vallomás

Leoveanu asszony, aki a házban lakik, elmondotta, hogy a gyilkosság reggelén hallotta, amint Nicolaescu feleségével együtt felment Boteanunéhoz. Valamivel később Olimpia feldultan rohant le a lépcsőn. Később ugyancsak feldultan, jött le Nicolaescu is. Rövid ideig maradt lakásán, majd hajadonfővel kijött az udvarra, aztán visszasietett a lakásba és kalappal a fején, pár perc mulv a városba távozott.

A soffőr leleplezi Nicolaescut

Tudor Dumitru, a soffőr elmondotta, hogy gazdája néhány nappal ezelőtt félíg trefásan ajánlatot tett neki, hogy az öregasszonyt és Olimpiát megölje.

— Undorító az öreg satrafa, mi? — mondotta.

A soffőr mosolygott.

— Jó volna megszabadulni tőle, nem?

A soffőr bólintott.

— Segítenél nekem ebben?

— Miért ne, de hogyan?

— Elviszed a feleségemmel együtt Fundenig és ott beleereszted velük az autót a szakadékba. Te idejében kiugranál az autóból. Huszezer lejt fizetnék neked ezért.

Másodszor is letartóztatják az ügyvédet

A soffőr azt hitte, hogy a gazdája trefál, de ez tovább unszolta. Később azt az ajánlatot tette, hogy két benzinnel tele bádogott helyezzen el az öregasszony szobájába és dobjon rájuk egy gyújtót. A soffőr nem vette komolyan a dolgot, de tegnap a rendőrségen mindent elmondott.

Szombaton este a súlyos terhelő vallomások alapján Nicolaescut ismét letartóztatták.

A helyszíni szemlén

Szombaton délelőtt a hatóságok autón kiszállottak a bűntény helyszínére. Szápadarcu, alacsony fiatalú férfi. Azt mondják róla, hogy a diákegyesületben egyike volt a legjobb szónokoknak és intrikáival több vezetőséget sikerült megbuktatnia. Pénzsovár és fősvény ember volt, aki a pénzt mindenek fölébe helyezte. Hisz ezzel megvárható Olimpiával kötött házassága is.

Franculescu inspektor a következőképpen rekonstruálja előtűnt a bűntényt:

— Feleségével együtt elhatározták, hogy megölik, nehogy meghaljon és más örökölje a vagyonát. Nicolaescu félt, hogy Boteanuné, vagy férje előbb-utóbb ráakadnak a végrendeletre. Felmentek az öregasszony szobájába. Olimpia hozta a ballát, Nicolaescu hírtelen lesújtott. Olimpia megborzadva rohant lakásába, pár perc mulva követte őt Nicolaescu, aki a lelkiismeretfurdalás gyötrelmeit mímelve, azt tanácsolta, hogy kövessenek el öngyilkosságot, mert különben mindketten börtönbe kerülnek. A feidült lelkű és hisztériára hajlamos nő nem kellett sokáig kérni. Belegyezett, hogy férje nyakára tegye a burkot. A halál pár perc mulva bekövetkezett és Nicolaescu felesége hulláját, egy tárgyat az ajtón levő fogásra felakasztotta. A vád megdönthetetlen. A soffőr, Neoveanu asszony vallomásai és a végrendelet mindent bizonyítanak. A gyilkos pedig rövidesen vallani fog.

Beszélgetés Nicolaescuval

A két csendőr között álló ügyvédhez közeledünk:

— Mivel védekezik a súlyos vád ellen? — kérдем halkán.

— Semmivel, bizonyítsanak ök.

— De hiszen bizonyítanak.

— Ezek nem bizonyítékok. A soffőr saját börtét félti. A végrendelet nem hamisítvány. En ártatlan vagyok. Az esküdtek fel fognak menteni.

A beszélgetést abba kellett hagyni. A rendőrszektör rehezeltő pillantást vet rá, miközben — miként a detektívregényekben olvasható — nagyítóval keresi az ablakpárkányon az ujjlenyomatot.

Hátszegi Ernő

Bucuresti-Bukarest, november 28. Az ilfovi törvényszéken a vizsgálóbíró folytatta Nicolaescu ügyvéd kihallgatását. Az ügyvéd végül megtört és beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy a soffőr hallandó volt a gyilkosságot végrehajtani és kijelentette, hogy mindent elváz, ha egyedül hagyják. Ő (Nicolaescu) korán reggel eltávozott hazulról és csak délben hallotta, hogy a gyilkosság megtörtént.

A vizsgálatot vezető közegek meg vannak győződve róla, hogy a vallomás csak feleségben igaz, mert a soffőr megdönthetetlen alibit igazolt. Vallomása alapján Nicolaescu ellen elrendelték a harminenapi vizsgálati fogságot.

3 nagy előnye van a PEBECO FOGPASZTANAK

1. Megőrvi a fogak ragyogó fehérségét és egészségét.
2. Somlegasíti a káros szájszájat.
3. Oldja fel a fogszuvasztást és megakadályozza a kórokozó baktériumok szaporodását. Emellett teljesen ártalmatlan.

KÖZGAZDASÁG

Csak az importvámok redukálásával érhető el a buza radikális arcsökkenése

A kormány árpával akarja kevertetni a búzát és nem veszi figyelembe, hogy az árpa kenyér káros az egészségre

Bánsági liszt és terménypiac

Timisoara-Temesvár, november 28. A kormányrendeletileg inaugurált új liszt rezsim hatása alatt teljesen felborult piac élete lassan újból medret talál. Az ország termény- és lisztpiaca ma már újból kezd kibontakozni. Az ország malmosai az új rendelet utasításainak megfelelően már e hó 19-én bevezették malmaikban az új lisztgyártást. Eszerint most már csak két lisztfajta: nullás és az ugynevezett integrális liszt kerül forgalomba. Az új rendeletben előírt lisztkeverésre azonban mindaddig nem került sor, mivel a kormány által beígért végrehajtási utasítások, melyek a keverés módjait szabályozták fogják késnek s nem jutottak el a mai napig sem az érdekeltekhez. Mindenesetre le kell szögeznünk, hogy a mostani adottságok és kilátások mellett a kormány aligha fogja elérni célját: a buza és ezzel kapcsolatosan a liszt- és kenyérgazdaság elfogadható szintre való stabilizálását. A radikális arcsökkenést csak úgy érthette volna el a kormány, hogy ha a mai 40 ezer lejes buza import vámot redukálja.

A vámsökkenésre azonban előbb-utóbb mégis sor fog kerülni. Szakkörökben ugyanis a legkomolyabban számolnak azzal, hogy Románia ezidei termése nem fogja biztosítani a belföldi szükségletet s így a fennálló buza hiányt még az előírt rozs és krumpli bevezetéssel sem lehet majd pótolni. Egy esetben, természetesen, el lehetne kerülni a buzaimportot, hogy ha a buza-lisztnak árpával való keverését rendelné el a kormány. Ennek a tervnek a realizálása elé azonban komoly megfontolások emelnek súlyos akadályokat, amennyiben

az árpaliszt egészségi szempontokból káros

s ezenkívül már eddig is nagyobb kvantumokat szállítottak külföldre s kötöttek le későbbi szállításokra, úgy hogy belföldi ipari célokra fenntartott árpamennyiségeken kívül vajmi kevés maradna az ugynevezett árpa kenyér előállítására.

Ennek a helyzetnek következményeit egyébként a Bánságban s az ország többi részeiben is megérik már. Az új rendelet hatása alatt immár 490 lejre is csökkent búzaár újból emelkedő tendenciát mutat s ma már, tehát alig pár nap leforgása alatt, újból 540-545 lejre szökött. Ennek következményeként aztán teljesen megszűnt a napokkal ez előtt még oly élénk búzakereslet is. Sőt: a Bánságban megtörtént az is, hogy a

mult heti 490 lejes áron Temesvárra dirigált több schlepp búzaárut, az új szilárduló tendencia miatt, utközben leállították s a hajórakományt visszairányították kiindulási helyére, — mert pár nap alatt az idei búzatermelő Regátban magasabb árt ért el a buza, mint az importra szoruló Bánságban. Szakkörökben egyébként komolyan számolnak azzal is, hogy úgy a Bánságban, mint Erdélyben súlyos nehézségekkel fog kelleni megküzdenni a tél folyamán a lisztüzemtelek fedezésének biztosítására.

A termény piac: lanya. Érdekes, hogy semilyen kínálat nincs búzában. Belföldi árak: óbuzá 580, míg az új 520 és 545 között váltakozik minőség szerint. A többi terményfelében a tengeri 140, a zab 225, az árpa 240 lej. A külföldi tőzsdéken az árak a következők: Budapest: márciusi buza 12.91—12.92, májusi 13.26—13.28, illetőleg májusi tengeri 7.91—7.92, valamint júliusi 8.33—8.39 pengő mázsánként. Chikágó: decemberi buza 42 7/8, májusi 47 5/8, júliusi 48 7/8-at, illetőleg decemberi tengeri 24 3/8, májusi 29 1/8 valamint júliusi 30 3/4 cent bushelként.

Lisztpiac: A liszttermelés körül nagy nehézségeket okoz a kiörlés kulcsának megállapítása. Ezen a téren eddig még nem állapítottak meg egységes kiörlési típust s tekintettel a buza minőségének idej nagy differenciálódására, valószínű, hogy nem is fognak tudni egységes lisztípust az egész ország részére megállapítani. A bánsági lisztárak egyébként a következők: 0-ás liszt 9.50, 4-es, ugynevezett integrális 4.85, lábliszt 2.00, valamint korpá 1.70 zsák nélkül ab malom.

Elkerülhetetlen a bankbetétek és a pénzüintézetek közötti megállapodás

Írta: Dr. Váradai Ödön nagyváradai ügyvéd

Köztudomású, hogy mióta a konverziós törvénynek előkészítéséről szó van s általában a konverziós törvénynek meghozatala óta, azon pénzüintézetek inkasszójára, mely pénzüintézeteknél túlyomó részt a mezőgazdasági kihelyezések képezték, teljesen megszűnt. A nagyobb városok és kisebb helységeken levő pénzüintézetek mindig szívesen adtak földre jelzalog kölcsönt, mint ami a legbiztosabb fedezetet képezte.

Hosszu hónapok óta jórésztben üresen áll a bankok kasszája, mert a mezőgazda adósok sem törlesztéseket nem teljesítenek, sem kamatokat nem fizetnek, amit most a részünkre adott moratórium alapján nyugodtan tehetnek. Ennek következménye, hogy a bankok helyzete igen súlyos lett.

A nagy számu betétesek állandóan ostrom alatt tartják a pénzüintézeteket, mert hiszen közöttük van nagyon sok

olyan, aki háza, birtoka értékesítéséből kezeihez kapott vételárát betétbe helyezte el, van sok betét árva, nyugdíjasok részéről, sok olyan betét, amely a betéteseknek egyedüli vagyonát képezi és így a betétekből való kivételre halaszt. hatatlan szüksége van.

Viszont azonban a bankok képtelenek a betétbeli felmondásoknak eleget tenni, a kivánt összeget kiadni, minthogy inkasszójuk nagyon meggyengült. Jól lehet rendszeresen leépítenek, elbocsátják tisztviselőiket, a megmaradtakat fizetéseiket jelentékenyen leszállítják, mégis a rezsit is csak nehezen fedezik, vagy pedig a régen kívül csak szerény összeg áll a betétesek közötti kifizetés céljából rendelkezésre. Ilyen körülmények között szükség van arra, hogy a pénzüintézetek és a betétesek közötti megállapodás létrejöhessen.

Dr. Turla Miklós nagyváradai ügyvéd

„ERIKÁ”

hócipó

elegáns

olcsó

„ERIKÁ”

Cluj. Piata Unirii 13.

mint az Országos szövetség bihar, gyei tagozatának elnöke és jómagam mint e tagozat tanácsosa a helybeli pénzüintézet betétesei részéről e szöveg képviselőjében olyan értelmű memorandumot intéztünk a helybeli pénzüintézetekhez, hogy járuljunk hozzá ahhoz, hogy minden egyes pénzüintézet betétesei az e célra összehívandó közgyűlésen ellenőrző bizottságot válasszanak egy vagy két tagot, akik az illető pénzüintézetnél naponta megjelenve ellenőrzik azt, hogy a pénzüintézet bevételeit az egyes betétesek között aránylagosan ossza meg.

Kértük e memorandumban a pénzüintézeteket, hogy rezsijüket a lehető legkiseb mértékre igyekezzenek leszorítani. Ezek után tehát, ami pénz bejön, abból levonásba kerül a leszállított regie és az ezek után maradó összeggel az illető pénzüintézetek a betétesek között az ellenőrző bizottság tagjainak jelenlétében egyformán arányban kiosztják.

Minél több az inkasszó, természetesen annál több jut a betétesek részére való kifizetésre.

Ez a megoldás előnyös a betétesekre azért, mert hiszen a legszükségesebb regie levonása után maradó összeg közöttük arányosan kiosztatik. A betéteket megnyugtathatja a sorukból választott ellenőrző bizottságnak jelenléte, mely ellenőrző bizottság működése magának a pénzüintézeteknek is érdekében áll, mert így a betétesek meg vannak nyugtatva aziránt, hogy amit csak lehet, a bank visszafizet a betéteseknek. E megoldás jobb, mintha a betétesek pereket zúdítanak a bankok nyakába, melyek csak arra jök, hogy a bankok passzívát a tetemes perköltségekkel növeljék. A betéteseknek is be kell látniok, hogy türelemre van szükség, ha a bankok tüzeltel vással perlik az adósokat, úgy a meglevő vagyon erősen csökken, mert szomorú tapasztalatok mutatják, hogy az ingó és ingatlan árverések a legtöbbször nem vezetnek eredményre és a bankokat ebből folyólag nagy veszteségek érték.

Betétszövetségünk megkeresésére több helybeli pénzüintézet hozzájárult már ehhez és a betétesek delegált megbízottait szívesen látják a közös egyműködésre, mert egy a cél, a betéteseknek kiadni a pénzt és a bankokat tovább fenntartani, hogy hitelnnyújtással a viszonyok javulásakor újból rendelkezésre állhasanak.

E példát országsszerte követni kell úgy a betéteseknek, mint a pénzüintézeteknek és kölcsönösen be kell látniok, hogy közös az érdek és egymással elfenségesen szembeállva csak az történhetik, hogy a bankok kényszerre kerülnék, hogy a betétesek részére óriási veszteséggel jár.

Változás a Resica Művek igazgatóságában. A Resica Művek és Uradalmak Rt. ezévi közgyűlése jóváhagyta Gauthier Paulnak, továbbá N. Malaxa mérnöknek és Mocsányi Antal királyi fővadászmesternek az igazgatóságba történt kooptálását. Ismét az igazgatóságba választottak Max Ausnit, I. Boamba, N. R. Căpiteneanu, Alexandru Lapedatu, N. P. Stefanescu és Douglas Vickers. Amint értesülünk, a Resica Művek újabban bolgár vasutaktól ötezer vasuti hajtány szállítására kapott megbízást.

Anyai öröm!

Igaz öröme az anyának az egészséges gyermek. Védje meg gyermekét a meghűléstől, mely a fejlődő testet hosszú időre legyengíti. Tehát a legfontosabb alapfeltétel a következő:

A lábakat melegen és szárazon tartani!

A legjobb védekezés nedvesség és hideg ellen a

Wimpassing hócipő

Elegáns forma, jó szabás, olcsó!

Minden talpon ez a védjegy látható!

Ne higgyen senkinek! Győződjön meg személynesen „CISTAL” fest, tisztít és mos legszebben

KEDD, 1932. NOVEMBER 29.

Az

CSA

A politikai

Bucuresti-Bu

Uj Kelet tud.

elsőnek, hogy

kormány a vá

re is gondol.

törtök délután

elnök hivatal

niu kijelentet

talanság voln

szemben, akik

az állam, a v

nék meg a m

M

sü

Ezek után

rül a rendkiv

összes városi

a kormány, v

riákat fognak

szesíteni? Fel

hogy a mezőg

rosi tartozás

a kormány, a

legalább, vagy

riumot rendel

si adósok szá

Ezekre a ké

sem tudna eb

választ adni, m

zött a részlet

nek a vélemény

ló miniszterkö

detileg a kon

ségének korri

bizták azzal is

kérdését tanu

időn belül jav

A Lupta ér

szó, hogy a ké

gatlanokat a

megvédeni. E

rosi tartozás

lomban részes

ingatlant ter

vényjavaslat

rosi ingatlan

a továbbiakra

zógazdasági

jelenlegi korm

vek fognak és

törvény kéri

ideje alatt ad

ki. Nincs szó

ról legfeljebb

leszállítják, a

régi a tartoz

akarja az ad

rabb fejlőd

gyobbmértvü

tokból eszkö

A Lupa info

Szink

Ma és hol

A

tör

De

Mo

Pénteken

Egy d

e

Rendezte: Bol

Gustav Fröhli

Theimer, Ha

Az összes városi adócsok, vagy csak a háztulajdonosok kerülnek konverzió alá?

A politikai pártok elvben hozzájárultak a városi tartozások rendezéséhez. Széleskörű a helyi politikában. Tilea audienciája Maniu előtt

Bucuresti-Bukarest, november 26. (Az Uj Kelet tud.) Az Uj Kelet jelentette elsőnek, hogy a nemzeti parasztpárti kormány a városi tartozások rendezésére is gondolt. Ezt a hírt a kamara csüörtök délutáni ülésén Maniu miniszter elnök hivatalosan is megerősítette. Maniu kijelentette, hogy szociális igazság telenség volna, ha a mezőgazdákkal szemben, akiknek sorsáról gondoskodott az állam, a városi adókat nem védenék meg a mostoha időekkel szemben.

Milyen városi adócsok része sülnék védelemben

Ezek után természetesen felmerül a rendkívül fontos kérdés: az összes városi adócsok számára gondolt a kormány, vagy csak bizonyos kategóriákat fognak törvényes védelemben részesíteni? Felmerül továbbá a kérdés, hogy a mezőgazdákhoz hasonlóan a városi tartozások redukálására is gondolt a kormány, a kamatok leszállításával legalább, vagy pedig egyszerűen moratóriumot rendel el bizonyos időre a városi adócsok számára?

Ezekre a kérdésekre maga a kormány sem tudna ebben a pillanatban precíz választ adni, mert a kormány tagjai között a részletekre vonatkozólag eltérnek a vélemények. Azt a jogszövegből álló miniszterközi bizottságot, amelyet erre detileg a konverzió alkotmányellenességének korrigálására küldtek ki, megbízták azzal is, hogy a városi tartozások kérdését tanulmányozza és erről rövid időn belül javaslatot is tegyen.

Mit ír a Lupta

A Lupta értesülése szerint arról van szó, hogy a kormány csakis a városi ingatlanokat akarja az elárverezés elől megvédeni. Eppen ezért csak azok a városi tartozások fognak törvényes védelemben részesülni, amelyek valamilyen ingatlan terhelnek. A vonatkozó törvényjavaslat fel fogja függeszteni a városi ingatlanok kényszerű végrehajtását, a továbbiakra vonatkozólag pedig a mezőgazdasági tartozások rendezésénél a jelenlegi kormány által alkalmazott elvek fognak érvényesülni. Vagyis: A törvény kéri fogja, hogy a moratórium ideje alatt adós és hitelező egyezzen ki. Nincs szó a tartozások leszállításáról legfeljebb arról, hogy a kamatokat leszállítsák, ahhoz mérten, hogy milyen régi a tartozás és hogy mennyi idő alatt akarja az adós kifizetni. Minél hamarabb hajlandó erre az adós, annál nagyobb mérvű redukciót fognak a kamatokból eszközölni.

A Lupta információival szemben illeté

kes helyről kaptuk az információt, hogy a tartozások rendezése ki fog terjeszkedni az összes városi adócsokra, a kényszerű kivétel, akiknek rendelkezésére áll a kényszerű végrehajtás. Alkalmunk volt beszélgetést folytatni a nemzeti parasztpárt egyik erdélyi vezérével, aki ki jelentette, hogy előreláthatólag az összes városi adócsok számára egykétéves moratóriumot fog elrendelni a kormány és a kényszerű végrehajtásokat úgy az ingatlanokkal, mint az ingóságokkal szemben felfüggesztik.

A politikai pártok addig nem foglalkoznak véglegesen állást a kormány vonatkozó terveivel szemben, amíg nem ismerik a kormány részletes terveit. A liberálisok állítják elvben hozzájárulnának ahhoz, hogy az ingatlanokat terhelő adócsoknál rövid moratóriumot adjon a kormány. A kisebb pártok elvben valamennyien támogatják a városi tartozások konverziójának gondolatát. Az Univerzális viszont, amely a liberális párt bankárvezetőinek véleményét tükrözi vissza, azt írja legutóbbi számában, hogy a városi tartozások konverziója csak súlyosbíthatja a gazdasági helyzetet.

A mezőgazdasági konverzió

Ami a mezőgazdasági tartozásokat illeti, az Epoca szerint a kormány nem fog új konverziós törvényjavaslatot a parlament elé terjeszteni, legalább is addig nem, míg a semmitörvényű az Argetoianu féle törvény többi megátadott szakaszaira nézve is nem dönt, ami februárra várható. A kormány számít arra, hogy

akkor már a Népszövetség támogatásával abban a helyzetben lesz, hogy a konverzió finanszírozásával foglalkozzék.

Nyugalom a politikában

Bucuresti-Bukarest, november 26. A lapok a politikai helyzettel kapcsolatosan, mint kuriózumot említik meg, hogy bár alig néhány nap választ el már csak a községi és megyei választások kezdésétől, a kormány és az ellenzék között semilyen feszültség nem érezhető. A liberálisok, — akik nagy kormánybuktató kampányt ígértek be, igen mérsékelt és tartózkodó magatartást tanúsítanak a kamarában a kormányval szemben. Ugyanez áll a többi ellenzéki pártokra is.

Maniu tárgyalásai Tileával

Bucuresti-Bukarest, november 26. Lupescu volt kamarai alelnök, aki lemondott mandátumáról és kilépett a nemzeti parasztpártból, tegnap hosszabb kihallgatáson volt a miniszterelnöknel. Valószínű, hogy megmártja elhatározását és visszalép a pártba.

Maniu tegnap fogadta Tilea Viorelt, volt államtitkárt is aki hosszabb ideig tartózkodott a Clopotari Vech uccán Maniu lakásában.

Madgearu a király előtt

Bucuresti-Bukarest, november 26. Madgearu pénzügyminiszter ma kihallgatáson jelent meg a királynál. Információink szerint a miniszter bemutatta az uralkodónak mindazokat a törvényjavaslatokat, amelyet kedden a minisztertanács elé fog terjeszteni és még ebben az ülészakban meg akar szavaztatni.

Adócsaláson érték tetten a Metro Goldwyn Mayer filmvállalat bukaresti fiókját

Tíz és tizenmillió lejes büntetéssel sújtották a céget

Bucuresti-Bukarest, november 28. (Az Uj Kelet tud.) A bukaresti pénzügyigazgatóság — a Cuvantul jelentése szerint — nagyszabású adócsalásnak jött nyomára, amelyet a világhírű amerikai filmvállalat, a Metro Goldwyn-Mayer bukaresti fiókjánál fedeztek fel. Dimitriu pénzügyi felügyelőnek tudomására jutott, hogy a cég az egyenes adó fizetésével kapcsolatban különböző akták meghamisításával kijátsza az államot. Az ügyészség előzetes hozzájárulásával házkutatást tartottak a cég bukaresti fiókjánál, ahol lefoglalták az összes üzleti könyveket s meghamisított

számlákat. A pénzügyi közegek megállapítása szerint közel 60 millió lejre tehető az összeg, amelyet a Metro Goldwyn Mayer cég kivont a megadóztatás alól.

Az adófizetés alól való kibujásról szóló törvény alapján Tautu pénzügyi felügyelő jegyzőkönyvet vett fel a megállapítottokról és a céget 10 és fél millió lej büntetés megfizetésére kötelezték. A bukaresti lapok jelentése szerint a pénzügyminisztérium utasítására a vizsgálatot kiterjesztették a filmvállalat elmúlt évi műveleteire is.

Pervasztes lett az Igazságügy-miniszter ...

400.000 lej megfizetésére ítélték Popovici Mihályt, aki egy volt sógornőjének tartozását kénytelen megfizetni...

Bucuresti-Bukarest, november 28. (Az Uj Kelet tud.) Megirtuk nemrégiben, hogy Popovici Mihály igazságügyminiszter milyen kellemetlen helyzetbe hozta a bukaresti törvényszéknek egy döntése. Az történt, hogy egy Tatusescu nevű bukaresti urnak valami 300.000 lejes követelése volt egy bukaresti hölggyel szemben, aki valamikor Popovici Mihály sógornője volt. A hölggynek jelenleg semmilyen vagyona sincs, tehát a követelése behajthatatlan volt. Tatusescu ügyvédje gondolt egy nagyot és portarel utján letiltotta a hölggynek Popovicssal szemben fennálló esetleges követeléseit. Popovici annak idején a nemzeti parasztpárti kormány pénzügyminiszter volt és ebben a minőségében Párisban tárgyalt a második stabilizációs kölcsön lekötéséről. Nem jelenthette be tehát a bíróság előtt, hogy nevezett hölggynek vele szemben semmilyen követelése nincsen.

Erre viszont az ügyvéd nagyon ügyesen Popovici Mihály ellen fordította a pert. A bukaresti törvényszék gyorsan letárgyalta az ügyet és Popovici távollétében, aki még mindig külföldön volt, elítélte a minisztert a 300.000 lej, valamint az ezzel járó mintegy 100.000 lej perkoltség megfizetésére. Senki sem felbevezet, tehát az ítélet jogerőre emelkedett. Időközben eltelt egy év, a Jorga-kormány megbukott és Popovici Mihály igazságügyminiszter lett, midőn egy szép napon beállították hozzá a végrehajtók. Az igazságügyminiszter azonnali kontesztációt jelentett be és a per újrafelvételét kérve, hivatkozva távollétére. Az ügyet most tárgyalta a bukaresti törvényszék és az igazságügyminiszter — tehát a legfőbb igazságszolgáltatási közegek — kérését elutasította, kötelezve a 400.000 lej megfizetésére. Az ítéletet a bukaresti sajtó élénken kommentálta.

A legjobb cigarettát akarja?

Próbálja meg a **<TOMIS>** cigarettát

A legválogatottabb dohányok keveréke lévén, a „Tomis” cigarettát hirtévre tett szert az egész világon.

Ezért a hazánkat látogató külföldiek sohasem mulasztják el, magukat az elvártasznál minél több „Tomis” cigarettával ellátni.

FELBONTATLAN csomag „Tomis” vásárolandó, mert csak abban érzi meg a cigarettát a nedvesség azon fokát, a mely jó ízéhez és illatához annyira szükséges.

SPORT

Magyarország-Magyarország 4:2 (1:1)

Milánó, november 28. Negyvenezer főnyi közönség volt kíváncsi Milánóban az olasz-magyar barátságos válogatott mérkőzésre, melyen a magyar csapat egészen új felállással kísérletezett. Az egyébként is kétes biztonságu összeállítást az is meghendikepeltte, hogy Sárosi betegét jelentett és a magyar csapat a centerhalf posztján a tartalék Dutzot szerepeltette. A fiatal erőkből összeválogatott magyar csapat megérdemelten 4:2 (2:1) arányban szenvedett vereséget. Az első félidőben a magyar csatársor még kitűnően működött és akkor egyenlő ellenfele is volt az olaszoknak, de a második felidőben kimerült a csapat és az olaszok állandó fölénye mellett érték el a gólokat. Orsi kezdi a gólokat, ő lövi a másodikikat is, Bihámi 11-esből szepít az eredményen. A második félidőben Meazza és Orsi, a magyarok részéről Markos eredményes. A közönség lelkesen ünnepelte a csapatokat. A magyar csatársor balszárnyát teljesen megbénította a jobbhalf nagyszerű játéka, a halvesor sem játszott kielégítően. Csak a védelem mutatott nagyszerű formát és ez mentette meg a magyar válogatottat a súlyosabb vereségtől.

Universitatea—Victoria (Szászrégen) 4:1 (1:1). A kitűnő szászrégeni együttes felett fölényesen győzött az Universitatea, mely a balösszekötő posztján Marsallt szerepeltette. Ezzel a belső trió problémáját megoldotta az egyetemi csapat, csak a jobbszél helyére keresnek még alkalmas embert a tavaszi szezonra. A gólokat Marsall (2), Sepi és Ploies-teanu lötték.

Ripensia—UDR 6:1 (4:0). A Ripensia fölényes játékkal vett revánst mult heti vereségéért. A proficsapat ezúttal komplett volt és a center Schwartz-cal a csatárláncban. Schwartz (2), Dobay (2), Rafinszky és Ciolac góljával érte el a győzelmet. — Temesváron barátságos mérkőzés volt a Kinizsi és a TAC között, amelyet nagy meglepetésre 4:2 (1:1) arányban a Zemler keze alatt nagyon feljavult Kinizsi nyert meg.

Szinkör Mozgó

Ma és holnap utolsó előadások:

A három törvénye

Don José Moylcával

Pénteken világláger-premier:

Egy dal, egy csók, egy

Rendezte: Bolváry, Zene: Robert Stolz, Gustav Fröhlich, Martha Eggerth, Gretl Theimer, Halmay Dajos Béla Jazzzenekar.

ebben

Felhívás a zsidó iparosokhoz!

Amikor a modern cionizmussal megindult a Palesztinába való visszatérés mozgalma, általános bizalmatlanság lépett nyomába. Amikor pedig rájöttek a zsidó tömegek is arra, hogy ez az egyetlen kiút a lassu pusztulásból, valóságosan megrohanták a mozgalmat és az épülő országot. Szertelen rohanás volt ez. Első súlyos hibája a zsidó kolonizációs mozgalomnak. Hiányzott a tervszerűség és eredménye ennek: a *krízis* volt. A rohanók megijedtek saját munkájuk eredményétől és lemaradtak. Megrikkult a harcosok sora, de ott maradtak a munka élén a *chalucok*, akik nem törődve sem gunnyal, sem öcsárlással, tovább küzdöttek és harcoltak a munka előbbreviteléért.

A krízis elmúlt.

Elhalkultak a gunyolódások és a támadások. Ujra világos lett, hogy *nincs más út népünk számára*. Egyre többen látják és vallják ezt. De most okunk kell a mult hibáin és meg kell előznünk a szertelen rohanás megismétlődését és a vele járó krízis visszatérését. Hagyjuk azokat előre menni, akik erőiknek feljében vannak: a *chalucokat*. Akik ógas akaratlansággal és erővel törnek meg a nép számára. Segítsük azokat, akik *élet céljukká fogadták, hogy telajt törnek a nép lába alá*.

Ezek a chalucok. Erdélynek is vannak már *chalucok* Erec Jiszráélben, akik nem törődtek krízissel, lankadással. Rendületlenül edzeték magukat, hogy a nép bázisává váljanak.

Huszonöt erdélyi *chaluc* él már ma az Erecben. Erdély első 25 chalucca. Szilárd talaj, föld van a lábuk alatt. De ez még nem minden.

Szerszámra van szükség!
Ki tartozik szerszámot adni a nép munkásainak kezébe?
Maga a Nép.

Az erdélyi zsidóság 25 chalucca ezt kéri Erdély zsidóitól. *Adjatok építő szerszámot a chalucok kezébe!*
Minden zsidó iparosnak vannak szerszámjai, amelyek racionalizálás közben szükségtelenné váltak, vagy üzemanyaggyorsítással kisebb gépek helyébe nagyobbak kerültek s a leváltott szerszám vagy gép félre lett dobva és ma a rozsdá eszi őket. Vannak akiket utól ért a zsidó sors végzete, kiestek kezeikből a szerszámok, nem bírják a versenyt és nincs szükségük a szerszámokra. Ezekért a szerszámokért fordul ma Erdély

SAPUN DESINFECTANT
ST. LÁSZLÓ
kellemes illatú
píperes-zappan
fertőtlenítő hatása megóvja
betegségekétől

25 chalucca az erdélyi zsidó iparosokhoz és mesteremberekhez.
Szerszámgyűjtő hónapot rendezünk

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Kedden, ma este nyit a Magyar Színház

Ma este kilenc órakor nyitja meg a kapuit a Magyar Színház. Az országos nagyszabású Arany János-ünnepség keretében kezdődik az új szezon. Az ünnepséget Fekete Mihály rendezte az összes erdélyi irodalmi társaságok közreműködésével. A Magyar Színház művészgárdája, az összes dalárdák, az iskolák stb. vesznek részt a nagyszabású ünnepélyen. — Holnap a Magyar Színházban Fodor László nagyszerű új vígjátéka, a Csók a tükör előtt, kerül színre, ebben mutatkoznak be a közönségnek Benes Magda és Földényi László szerződött tagok.

A Magyar Színház heti műsora

Kedden, nov. 29-én este 9 kor: Arany János emlékünnep. (A költő halálának 50-ik évfordulóján. A kolozsvári Magyar Színház teljes társulatának, az iskoláknak, dalárdáknak, összes irodalmi egyesületeknek részvételével. A színház ez évadjának ünnepi megnyitó előadása. Az új évad nagyon ocsó helyáiraival! Legdrágább a földszinti zsöllye legelső sorában is csak 55 lej. Sorozatszám: 1.)
Szerdán, nov. 30-án este 9 kor: A tükör előtt. (Fodor László világhírű új színháti vígjátéka. Ujdonság, először, Benes Magda és Földényi László szerződött tagok bemutatkozása. Sorozatszám: 2.)
Csütörtökön, december 1-én, este 9 óra kor: Csók a tükör előtt. (Fodor László óriási sikere új vígjátéka. Ujdonság 2 odszor, Benes Magda és Földényi László fellépése. Sorozatszám 3.)

az ereci chalucok részére és reméljük, hogy nem fogják megtagadni tőlük azokat a szerszámokat, amiket nélkülözni tudnak és amelyekre nincs szükségük.
A galutban kihullott és megsemmisülő szerszámok Erec Jiszráélben a zsidó hónap alapja lesz!

12 ópero műsora

Szerda, nov. 30: Szünet.
Péntek, dec. 2: Andre Chenier (premier.)
Vasárnap, dec. 4 (este): Andre Chenier.

SELECT-MOZGO MŰSORA

Kedd 3, 5, 7 és 9 órakor:
Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor:
Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órakor:
Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:

Szöke Vénus, Marlene Dietrich szenzációs filmje. Műsoron kívül legújabb hangos heti híradó.

SZÍNHÁZ-MOZGO MŰSORA

Péntektől kezdve: A Harem törvénye. Keletj miljöben. Párizsban és Velen cében játszódó keleti történet. A fő szerepben: Don Joé Moyica.

ROYAL-MOZGO MŰSORA

(Iparkamara új palotájában)
Ma, kedden: Ötön meg kérem. Kacagató vígjáték. Főszerepben: Heinz Rühmann, Lien Deyre. Két órai novelté. Western Electric esodabeszélőgép. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor. 3 órakor minden jegy 20 lej.

GRAND-MOZGO MŰSORA

Susan Lenox, A Metro eddigi legnagyobb produkciója. Főszerepben Greta Garbo és Clark Gable.
Jön: Monte Christo grófnő!

URANIA-MOZGO MŰSORA

Kedd 3, 5, 7 és 9 órakor:
Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor:
Volt egyszer egy valcer. Lehár Ferenc világhírű komponista első zenés filmoperettje. Főszerepben: Eggerth Márta, Verebes Ernő és Ralph Vigh. Műsoron kívül legújabb hangos heti híradó.

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, november 29.

Bukarest. 20.20: Zongorahangv. szimf. zenekarral, 21: Hírek, 21.15: Beethoven; II. szimfóniája.
Budapest. 9.15: Fuvószena. 9.30: Hírek. 12.05: Balnajakzene. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4: Mesedélután. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5: A boldog nő házassága. 5.20: Zenekari hangv. 6.40: Az újságíró és az utókor. Ignócs Pál előadása. 8: Zsákba-macska, operett. Közben pontos időjelzés, hírek, majd cigányzene.
Bécs. 21: Hangjáték. ...
Berlin. 19.40: Tarkaest.
Lipcse. 20: Cherubini Vízholdó című operája.
Stuttgart. 22: Balladák.
Varsó. 20.55: Francia zene.
Milánó. 19.30: Opera.
Prága. 22.25: Fuvószena.
Kassa. 18.20: Gramofon.
Stockholm. 20.45: Schubert hangv.
Osló. 20: Bach-oratórium.

Szerda, november 30.

Bukarest. 19.40: Gr. 20: Szatmári Tibon zongoraművész hangv. 20.45: Oboász zongora. 21.15: Filip hegedűművész hangversenye.
Budapest. 9.15: Hangverseny. 12: Déli harangszó, időjárás. 12.05: Pathé gramofonhangv. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 3.30: A rádió di. kőrője. 4: Házartási balcsetek megakadályozása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: Szalózenekar hangv. 6: Olasz nyelvoktatás. 7.45: A Budapesti Hangverseny Zenekar Beethoven estje. 10.45: Gróf Anponyi Albertné francia nyelvű előadása. Utána: Jazz.
Bécs. 19.05: Oratórium.
Berlin. 22.15: Fuvószena.
Breslau. 20: Tarka est.
Langenberg. 20.15: Német dal.
Lipcse. 21.40: Beethoven C-dur hegedű verseny.

APRÓHÍRÍTÉSEK

gyezteri szociális egy sző 5 lej, vas-
agabb betűvel 8 lej. Legkisebb apró-
írteret 30 lej. Allatkeresőknek 30
szavak kedvezmény. Apróhírdetéseik
ija előre fizetendő. Jelzés levelet
ak egy továbbítunk ha portóbélyes
mellékelve van

Ocsó Szappan! I-a minőségű házi-
szappan 1 kg. 18 lej. Elsőrendű Takarek-
szappan 1 kg. 20 lej szárazon kimérve.
Kapható: Segesváry és Társai festék-
üzlet, Cal. Victoriei No. 10 és fiókja:
„FIX“ festéküzlet, P. Mihai Viteazul 40.
(Vlad-cég mellett).

Egér, nyulpráást, éretést és szakadást
művészien elűntek. Hirsch férfit-
szabó, Koszt. Lajos u. 16.

Kiadó különbejáratú bútorozott szoba,
fürdőszoba használati, Strada Gen.
Berthelot, Eötvös u. 25.

Kifogástalan tiszta, rituális. Hibásír
és füstölt hus napi áron kapható: Timi-
scara, Iskola u. 3.

Különbejáratú készendős bútorozott
szoba fűtéssel és fürdőszobahasználati
azonnalra kiadó, Regele Ferdinand 44, sz.

Eladó egy órával Béthelenben teljes be-
rendezéssel, 10 hektoliter kontin-
genssel. Erdélyi: Moskovits Mayer
Ródna-Veche.

Egy zsidó fiatalember központban kü-
lönbejáratú szobában teljes ellátást kap-
hat Grossmannnál, Regele Ferdinand
13., földszint.

Őszi rózsák! Levelet feladtam a II. pos-
tára.

Bukarest legjobb bár-vendéglője!

Parcul Oteteleसानu
étterem és bár-kávéha

Sirada Matei Millo 12. sz. alatt. A Nemzeti Színház mellett.

Schrammel koncert!

Azuga sör!

Böhm Bandi vezetéce alatt.
Román, erdélyi és becsi konyha

A helyiség és a kert éjjel-nappal a közönség rendelkezésére áll.

Minden este 9 órától tánc
a Bukarestben először szereplő

HAWAYAN-JAZZ
közreműködésével

Mélyen leszállított árak!

NEWYORK-SZÁLLÓ penzió rendszere. Egész napi teljes ellátással, fűtéssel, kiszolgálással 180 lejtől 220 lejtig

A Newyork télikertjének éttermében
komplett ebéd vagy vacsora-menü 30 lej. Estéknél parkettánc. Halász Lajcsi
közkedvelt énekes cigányprimás jazz és kombinált zenekara mellett

KEDD.

TELEFON 5-66.
A mi re...
We...

ÖLI
Főszerep
Lien Die
U. F. A.
Két órái
lejve
journal.

Jön:
Werner
és

Alexand
betegét talá
Athénből je
Alexandriából
találtak az ó
mával. Az ó
rültek.

Kisiklo
Londonból je
rim közelében
vonata kisikl
életét veszte
okozta.

A kínai
rendezkednek
lentik: A ki
ber elsejétől
Nankingba, a
támadások id
ságot jelentő

Allami
Franciaország
elhelyezését,
művelésügyi
fog betervez
kel óhajta e
gabonatermés
műveleteket.

Még ebb
tárgyalások
szerződés köt
Beavatott hel
rint Magyaro
legátusai még
fognak össze
netelő szerző
uj alapokra
szerződés köt
kat folytatass

Tizenné
kezett Berlin
négy orvos
Oroszország
tudósheten e
majd tanulm
Münchenbe.

Dr. Kle
Szombaton es
sítették klub
dr. Klein Mih
ügyvezető eln
évfordulója a
lozsvári Salon
retében zajlo
ten. Heves V
először az ün
Katoná Ottó
meg lendülete
ról, amit Klei
lesújtottak e
Krenner Mikl
megtestesítőjé
ben. Dr. Klein
és elmés besz
léje áradó ro
ilyen bőséges
hogy élete tov
Jóság jegyében

Fordot
jelentik: Ford
dással megope
Ford a detro

Meghívó.
házuk javára
estélyüket ked
kezdettel tart
házban. Kérjü
lamint a kedv
nél számosabb
nek. (Külön
bocaátva). A

HIREK

Royal-mozszo
Az Iparkamara új palotájában
TELEFON 5-66. TELEFON 5-66.

A mi reklámunk, jó filmjeink és Western csodagépünk

Ma, kedden
ÖLÖN M G KÉREM
Főszerepekben: Heinz Rühmann, Lien Dieys, Kacagató vigjáték.
U. F. A. filmsorozatunk slágere. Két órát boldogan átkacag, elfelejtve gondjait és bajait. Fox journal. Western Electric csodagép.

Jön: YORK, a vasgenerális.
Werner Kraus, Rudolf Forster és Grete Mosheim-mal.

Alexandriából jövő hajón pestis-betegét találtak Pyreus kikötőjében. Athénből jelentik: Pyreus kikötőjébe Alexandriából érkező hajón pestisbeteget találtak az egészségügyi vizsgálat alkalmával. Az összes utasok karanténba kerültek.

Kisiklott egy japán páncélvonat. Londonból jelentik: A mandzsuriai Chirin közelében a japánok egyik páncélvonata kisiklott. Tizenhét japán katona életét vesztette. A kisiklást merénylet okozta.

A kínai kormányhivatalok újra berendezkednek Nankingba. Londonból jelentik: A kínai kormányhivatalok december elsejétől kezdve újra berendezkednek Nankingba, ahonnan a japán fegyveres támadások idején menekültek el a biztonságot jelentő Luyangba.

Allami előlegekkel mozdítják elő Franciaországban az idej gabonatermés elhelyezését. Párizsból jelentik: A földművelésügyi miniszter törvényjavaslatot fog betervezni, amely állami előlegekkel óhajtja előmozdítani a franciaországi gabonatermés elhelyezésével összefüggő műveleteket.

Még ebben az évben megindulnak a tárgyalások cseh-magyar kereskedelmi szerződés kötésére. Prágából jelentik: Beavatott helyről származó közlések szerint Magyarország és Csehszlovákia delegátusai még ebben az évben tárgyalásra fognak összejárni, hogy a két év óta szünetelő szerződéses kereskedelmi viszony új alapokra fektetése és kereskedelmi szerződés kötése érdekében tárgyalásokat folytassanak.

Tizennégy orosz orvosprofesszor érkezett Berlinbe. Berlinből jelentik: Tizen négy orosz professzor érkezett Berlinbe Oroszországból. A tudósok az orosz-német tudóshétven előadásokat fognak tartani, majd tanulmányi kirándulást rendeznek Münchenbe.

Dr. Klein Miksa ünnepeltetése. Szombaton este meleg ünnepségekben részesítették klubtársai, barátai és tisztelői dr. Klein Miksa ügyvédét, a Zsidó Párt ügyvezető elnökét születésének ötvenedik évfordulója alkalmával. Az ünnepsés a kolozsvári Salom Klub egy rendezvénye keretében zajlott le, szakterítékes banketten. Heves Vilmos mérnök köszöntötte először az ünnepeltet, majd Antal Márk, Katona Ottó és Rados Móric emlékeztek meg lendületesen arról a nemes munkáról, amit Klein Miksa dr. a szegények és lesújtottak érdekében fejtett ki. Dr. Krenner Miklós a zsidó szív és értelem megtestesítőjét köszöntötte az ünnepeltben. Dr. Klein Miksa egyszerű, megindító és elmés beszédben köszönte meg a felesége áradó rokonszenvnek és szeretetnek ilyen bőséges megnyilatkozását. Igérte, hogy élete további éveit is a szeretet és jószág jegyében akarja eltölteni.

Fordot megoperálták. Newyorkból jelentik: Ford autógyárost vakbélgyulladással megoperálták. Állapota kielégítő. Ford a detroit-i kórházban fekszik.

Meghívó. A zsidó iparosok aggmenházuk javára a már rendszeresített teaestélyüket kedden, nov. 29-én este 9 órai kezdettel tartják meg a Metropol-kávéházban. Kérjük a pártoló tagjainkat, valamint a kedves vendégeinket, hogy minél számosabban megjelenjen szíveskedjenek. (Külön meghívók nem lesznek kibocsátva). A hölgybizottság.

DREZDAI SZERVIZ KOMPLET

FISCHER PORCELAN CLUJ CALEA REG.FERDINAND 6

Jugoszláviában újra megszigorították a devizakiutalást. Belgrádból jelentik: A pénzügyminisztérium új rendelkezése értelmében csak korlátozott mennyiségű devizát lehet külföldre kiutalni a tanulságait külföldön folytató tanuló részére, amennyiben már csak két félévet kell hallgatniuk külföldi iskolán, nehéz betegek részére, ha belföldi kezelésük nem lehetséges és végül utasok részére. Minden egyéb devizaengedélyezés december 15-él meg fog szünni Jugoszláviában. Az újabb szigorítást a kereskedelmi élet és a termelés meg fogják synyleni.

Erős, vérbő, kóvér emberek számára a természetes „Ferenc József“ keserűviz naponként való ivása a legkisebb erőlködés nélkül könnyű és rendes bélműködést biztosít. Számos szakorvosi jelentés bizonyítja, hogy a Ferenc József víz szív- és idegbajosoknak, vese- és cukorbetegeknek, valamint köszvényben és csúszban szenvedőknek is nagyon jól tesz s ezért méltán megérdemli a legmelegebb ajánlást. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Az osztrák kormány akciót indított 6 millió silling értékű külföldi követelesének felszabadítása érdekében. Bécsből jelentik: Az osztrák jegybanknak külföldi pénzügyintézeteknél körülbelül 60 millió silling értékű követele van arany devizákban. Ezeket a követeléseket a Kreditanstalt válsága kirobbanásakor az érdeklő külföldi intézetek fennálló hitelleik biztosítására zár alá vették. Most hogy az osztrák állam és a Kreditanstalt külföldi hitelezői között létrejött a megegyezés, a jegybank tárgyalásokat indított meg a követelések felszabadítása érdekében. Az osztrák jegybank elsősorban a londoni intézetektől igyekszik visszakapni a lefoglalt követeléseket.

Staniol, alumínium gyári lerakat. Cellophan, selyempapír minden színben olcsón. Reliefképek, pergament- és disz-papírok Lepage papírkereskedésben Cluj. Kérjen árjegyzéket, mintákat.

A legnagyobb sportszenczáció. A Sport Enciklopédiája (Sport és játék). Két hatalmas lexikonkötet. 784 oldal, 500 illusztráció, 50 műmelléklet, egészségvásznon kötés, a régi 1500 lej helyett 248 lej Le. pagennál Kvár. Postán utánvétellel portómentesen.

Nem adják ki az idej Nobel-békedíjat. Londonból jelentik A norvég parlament úgy határozott, hogy a Nobel-békedíjat ebben az évben nem adja ki.

Veszteséggel dolgozik a csehszlovák posta. Prágából jelentik: A csehszlovák posta, amely az elmúlt évben 19 millió cseh korona nyereséggel dolgozott, most a hónapról-hónapra csökkenő bevételek folytán veszteséget mutat fel.

Trotzkij megbetegedett Dániában. Londonból jelentik: Trotzkijt kimerítette hajótúra Dániáig. Jelenleg ágyban fekvő beteg Kopenhágában. Lakását titkolják. A dániai társadalmi egyesületek tiltakoznak az ellen, hogy a volt népbiztos esetleg tartózkodási engedélyt kapjon a dán kormánytól.

Herriot és az amerikai leszerelési főmegbízott tárgyalásai. Párizsból jelentik: Herriot és Norman Davis amerikai leszerelési főmegbízott kizárólag a leszerelés aktuális kérdéseivel foglalkoztak eszmecserejük során, a hadiadósságok problémájáról nem esett szó.

Veszek aranyat magas napi árrban. Régi ékszereket olcsón átalakítottak: Or. low ékszerész. Főpostával szemben.

Elcsapták a lompoló hóhért. Varsóból jelentik: A lengyel állami ítéletvégrehajtót és két pribékjét tegnap hirtelen felmentették állásukból. A hóhérok munka hiányában a főváros egyik mulatóhelyén olyan botrányt rendeztek, hogy a rendőrség volt kénytelen a botrányos mulatozásba beleavatkozni. A hóhért és két pribékjét bekisérték a rendőrségre s azonnali hatállyal elbocsátották őket állásukból. A tegnap reggeli lapokban már meg is jelent az állami ítéletvégrehajtó elbocsátásának híre és az első nap több mint száz kérdés érkezett a hóhéri állás elnyerése ügyében, köztük több állásnélküli ügyvédjelölt és mérnök óhajtja átvenni az elcsapott hóhér örökét. Jellemző a helyzetre az, hogy Lengyelországban aranylag kis fizetése van a hóhérnak. A hóhérré 250 zloty fixfizetést kap és külön kizárólagos költségeket nem szabad felszámítani. Egyetlen kedvezménye az, hogy a kiszállások alkalmával a gyorsvonat második osztályát veheti igénybe.

A PRÓZAI NAPRA

Oroszországban ez évben is tilos a karácsonyfák forgalombahozatala. A rendelkezés megszegőit szabadságvesztéssel és pénzbüntetéssel sújtják.

A skót futbalszövetség az angol-osztrák mérkőzést követő napok valamelyikére Glasgowban fogadni szeretné az osztrák válogatottat. A meccsnek legfeljebb az lehet akadálya, hogy december 11-én az osztrák válogatottnak Brüsszelben van lekötött mérkőzése s így újra vissza kellene a játékosoknak utazniok a szigetországra. Wales válogatottja, amely legutóbb az angolal döntetlenül játszott, ugyancsak szeretné összemérni erejét az osztrákokkal.

A nemzetközi labdarugószövetség december 10-én a francia fővárosban ülést tart. Hir szerint az ülésen többek között meg fogják állapítani egy Közép-európa-Nyugateurópa válogatott mérkőzés helyét és időpontját is, miután az Anglia-Kontinens válogatott meccset az angolok húzódozása miatt nem lehet megrendezni. A szövetségnek pénzre van szüksége, mert sokat veszített az Amstel-bank bukásán.

Nápolyban nagy sikerrel mutatták be Pirandello új darabját, melyne köme: Megtalálni önmagunkat. A premiért maga a szerző rendezte.

Schalom Asch, Moszkva. A leghatalmasabb epikai mű, a legmegragadóbb, legszínesebb kép a mai Oroszországról. A igazság meggyőző erejével hat és felejtethetetlen az a kép, amelyet a világ legnagyobb szabású kísérletéről, a bolsevizmusról rajzol. A könyv kapható az Uj Kelet könyvosztályában. Ára füzve 168, kötve 225 lej.

Tauber felültetett egy színházat. Bécsből jelentik: Az amsterdami városi operaszínházban Richard Tauber felléptével hirdették a Három a kislány című operettet. A nézőtér zsufolásig megtelt, de általános megrökönyödéssre az előadás megkezdésének időpontjában az igazgató megrökönyödéssre jelentette, hogy a kiváló német énekes eltűnt. A szállodában, ahol Tauber megszállt, semmi sem tudtak a művész hollétéről. Lapjelentések szerint a bírósági végrehajtó lefogalta a színház pénztárát, mert Tauber impresszáriója nem tartotta be a vállalt kötelezettségeket. Tauber csak reggel került vissza a szállodába, de arra nem ve, hogy az éjszakát hol töltötte és hogy miért nem lépett fel a színházban, teljes hallgatásba burkolozik.

Hock János hazatér Budapestre. Budapestről jelentik: A Nemzeti Újság jelentése szerint Hock János, a forradalmi idők ismert politikusa, aki emigrációban élt napjait az osztrák fővárosban, rövidesen elhagyja Bécest és Budapestre költözik. Ismeretes az a mozgalom, amely Hock János ügyében magyarországi barátai körében megindult s amelynek célja az volt, hogy az agg politikus részére Magyarországra való visszatérése esetén teljes büntelenséget eszközöljenek ki. Előreláthatóan Hock Jánost nem tartóztatják le hazatérése után és szabadlában védekezhetik majd.

Költő-rikkancs. Budapestről jelentik: Az irodalmi díjakkal két ízben kitüntetett Erdélyi József budapesti költő a rendőrségtől engedélyt kapott, hogy saját költeményeit az uccán árusíthassa. Egy-egy kis versesfüzet ára 10 fillér. A költő nagy nyomorában szánta el magát saját műveinek rikkancsolására.

Piccard Amerikába utazik. Brüsszelből jelentik: Piccard professzor januárban az Egyesült Államokba utazik, ahol két tudóst fog beavatni a sztratoszféra-repülés titkaiba. Az amerikai tudósok, akiknek neveit egyelőre titokban tartják, azonnal előkészületeket fognak tenni az új sztratoszféra-repülésre, amelyben Piccard nem vesz részt, mert „a sztratoszférában uralkodó rettenetes hideget nem bírja ki“. A legközelebbi sztratoszféra-repülés dátuma 1934. A kiindulási pont a Hudson-öböl mellett lesz megválasztva.

SZELEKTIVITASBAN,
HANGVISSZAADÁSBAN,
AMERIKA LEGSIKERÜLTEBB GYÁRTMÁNYA, A

COLUMBIA RÁDIO

VEZET!!!

UJ KELET *Legújabb hírek*

Ujabb nagyarányú zacharincsempézést lepleztek le Nagyváradon

Oradea-Nagyvárad, november 28. (Az Uj Kelet tud.) Csak nemrég közöltük, hogy Nagyváradon nagyszabású zacharincsempézést lepleztek le. A csempézett zacharint ünnepélyes külső ékek között megsemmisítették Nagyváradon. Ugy látszik a zacharincsempézést tovább folyik a határon, mert a nagyvárad állomáson három nappal ezelőtt ujabb csempézést lepleztek le, mel alkalommal három lányt, 298 kg. zacharint találtak. A lányokat Kleinmann Jenő aradi ügynök címére disznonálták. Kleinmann letartóztatták, de a nyomozás szálai Nagyváradra vezettek, ahová a zacharint eredetileg küldték. A nyomozás folyik.

A neuillyi békeszerződés a háború évfordulóján tüntetések voltak Szófiában

London, november 28. A király az ir szabadállam fő kormányzójává Donald Buckleyt nevezte ki. Buckleynek évekkel ezelőtt egyik ir kisvárosban élelmiszerkereskedése volt s foglalkozott kerékpárok eladásával is. Dublinban a kinevezés még azért is nagy feltűnést keltett, mert Buckley szélsőséges ir nacionalista, aki a háború alatt ir zendülésben részt vett s szabadesapat élén vonult be az ir fővárosba.

Szélsőséges ir nacionalistát nevezte ki az angol király Poroszág fő kormányzójává

Szófia, november 28. A neuillyi béke szerződés aláírásának 13-ik évfordulóján a kormány — nyilván külföldi nyomásra — nem engedélyezte a szabadteri gyűléseket. Országszerte így is csaknem minden városban zárt helyiségekben voltak nagygyűlések, amelyeknek szónokai tiltakoztak a szerződés által létesített statusquo fennmaradása ellen. Szófiában a nagygyűlés után a tömeg kitűnt az utcára s a tilalom ellenére felvonulást kísérelt meg. A karhatalom szétkergette a menet megakadályozásával próbálkozókat, miközben több sebesülés történt.

A kávémonopólium hírei — a spekuláció szolgálatában. Az utóbbi hetekben az a hír terjedt el, hogy a kormány kávébehozatali monopóliumot akar felállítani. A kávémonopólium terve még a Jorga-kormány idejében felvetődött, akkor azonban a kormány a kávémonopólium bevezetésétől a kereskedők és általában a szakértelemmel rendelkezők érélyes tiltakozására eltekintett. Most, hogy ezt a hírt bizonyos körök ismét lanszírozni kezdték, a nagykereskedők és a kiskereskedők érélyes tiltakozására a kormányhoz közelálló körök kategorikusan kijelentették, hogy a kormány egyelőre nem szándékszik bevezetni a kávé importjának monopóliját. A fővárosi kereskedők és importőrök nem elégedtek meg ezzel a nyilatkozattal és a bukaresti Kereskedelmi és Iparkamarában tartott nagygyűlésükön úgy határoztak, hogy a kormánytól autentikus nyilatkozatot kérnek, hogy mi a terve a kávéimport kérdésében, mert ez a bizonytalan helyzet, amelyet sokan spekulatívén kihasználnak, mérföldetlen károkat okoz a legális kereskedelemnek.

Felhívom az igen tisztelt fogyasztóközönség figyelmét, hogy az áruk minden cikkben emelkednek! Saját érdekében teszi, hogyha

Olvasott hírsír háj, bór és füstölő tus
szükségletéről idejében gondoskodik, amíg módomban van olcsó árban szállítani.
Kérjen árajánlatot:
Friedmann Samuel régió!
Oradea, Cuza Voda 6.

Maniu kijelentette, hogy a városi adóssok kényszerű végrehajtásait április 1-ig felfüggesztik

Egyelőre csak öthónapi moratóriumot kapnak a háztulajdonosok. A jelzálogbirtokosok küldöttsége Maniunál

Bucuresti-Bukarest, november 28. (Az Uj Kelet tud.) Behatóan ismertették azokat a terveket, amelyek a kormányt a városi tartozások rendezésével kapcsolatban foglalkoztatják. Maniu, miniszterelnök nem precizizotta beszédében, hogy a városi adóssok melyik kategóriájára kívánja kiterjeszteni az állam védelmet. A kormánypárton belül megoszlottak a vélemények: egyesek csak a háztulajdonosok tartozásaira kértek moratóriumot, mások viszont az összes városi adóss-kategóriák védelmét kérték.

A Dimineata értesülése szerint a kormány az utóbbi megoldást tette magáévá. Ennek megfelelően a jogászokból álló miniszterközi bizottság javaslatot dolgozott ki, amely a városi kényszerű végrehajtásokat 1933 április 1-ig, tehát öt hónapra felfüggeszti. A javaslat ma minisztertanács elé kerül és amennyiben elfogadják, úgy e héten már beérkezett a parlament elé is. A bukaresti lapok hangsúlyozzák, hogy az öt hónapos moratórium tulságosan rövid terminus, amely nem oldja meg a vá-

rosi adósságok súlyos problémáját.

A városi jelzálogbirtokosoknak egy küldöttsége egyébként ma délelőtt megjelent Maniu Gyula miniszterelnöknél, aki előtt ismertették helyzetüket és a miniszterelnök támogatását kérték. Maniu kijelentette a küldöttségnek, hogy

a holnapi minisztertanács foglalkozni fog a kényszerű végrehajtások felfüggesztésével és azt április 1-ig el fogják rendelni.

A városi adóssoknak nyújtandó e kedvezmény tartama alatt a kormány törvényjavaslatot fog elkészíteni a probléma kielégítő megoldására vonatkozólag

a hitelélet kereteinek biztosítása mellett

is kellő védelmet biztosítsanak a fizetni nem tudó jóhiszemű adóssoknak. Hogy mi lesz ebben a törvényben, azt előre nem tudja, de a kormány ismeri a helyzetet és annak orvoslására mindent el fog követni. A küldöttség mély köszönettel vette tudomásul a miniszterelnök választát.

Marlene Dietrich Ma premier a Select mozgóban

Partnere: Egy édes gyermek és egy fess gavallér A legnagyobb európai és amerikai sikerű film „Szőke vénusz”-ban

Anglia és Franciaország elküldték újabb jegyzékeiket Amerikának

London, november 28. Még nincs döntés abban a kérdésben, hogy Anglia milyen magatartást tanúsítson abban az esetben, ha az amerikai kormány újra csak elutasító álláspontra fog helyezkedni a háborús adósság-fizetshalasztási kérést megismétlő újabb, részletesen megindokolt angol jegyzékkel szemben.

Tözsdei körökben éppen ezért a hangulat rendkívül ideges. Meg vannak győződve arról, hogyha az európai adóssállamoknak meg kell fizetniük december közepén esedékes törlesztéseiket Amerikának, a nemzetközi devizapiacon katasztrofális események fognak beállni.

Párizs, november 28. Hír szerint már elküldték az Egyesült Államok jegyzékére a hadiadósságok ügyében készített

francia választ. Egyelőre a legnagyobb titokban tartják azokat az irányelveket, amelyeket Franciaország ebben a kérdésben követni fog.

Diplomáciai körökből származó értesülések szerint a francia válaszhoz fog igazodni Lengyelország, Belgium és Csehszlovákia válasza is. Valószínű, hogy a belga kormány minden valószínűség szerint nem fizetheti meg az Amerikával szemben fennálló háborús tartozások három hét múlva esedékessé váló részletét. Belgium válasza, amelyet az Egyesült Államok kormányához fognak majd intézni, mindössze anank megállapítására fog szorítkozni, hogy Belgium képtelen megfizetni az esedékes részlettörlesztést.

A kolozsvári antirevizionista meeting rendezői megnyugtatták a lakosságot

Nagyváradon is rendezés né ki fogt le a revizionista-ellenes gyűlés

Oradea-Nagyvárad, november 28. (Az Uj Kelet tud.) Nagyvárad kisebbségi lakossága érthető nyugtalansággal tekintett a vasárnapra egybehívott antirevizionista gyűlés megtartása elé. Ez az aggodalom azonban nem bizonyult indokoltnak. A gyűlés, amelyet dr. Zigre Miklós vezetésével a nagyvárad románság exponensei hívtak össze és rendeztek meg, a legnagyobb nyugalomban folyt le. A szónokok élesen támadták a Gömböskormány revizionista 'örökvéseit és leszögezték, hogy Románia utolsó vércseppjéig küzdeni fog minden egyes talpalatt-

nyi földért, amelyet évezredes küzdelmek után szerzett meg magának. A felszólalások után a gyűlés több száz főből álló tömege a legnagyobb rendben oszlott szét.

Közöltük a csütörtökön, december elsejére Kolozsváron tervezett gyűléssel kapcsolatban dr. Socol Aurel országgyűlési képviselő nyilatkozatát, aki kijelentette, hogy Kolozsvár kisebbségi lakosságának nem kell semilyen rendbontástól tartania. Ma alkalmunk volt beszélgetést folytatni dr. Hatiegan Emil volt miniszterrel, a rendezőbizottság elnökével, aki hasonló

értelmű kijelentést tett. A kolozsvári antirevizionista meeting előkészítő bizottságának élén a legkomolyabb román közéleti férfiak állanak, akik már saját személyi reputációjuk érdekében is mindent elkövetnek, hogy a gyűlés komoly és zavartalan lefolyását mentesítsék esetleges zavargó elemek káros beavatkozásától.

Maniu néhány nap múlva felajánlja a belügyminiszteri tarcát Vaidának

Bucuresti-Bukarest, november 28. Az Adeverul szerint Maniu miniszterelnöknek egy megbízottja e hét folyamán felkeresi Vaida Sándort, akinek felajánlja, lépjen be a kormányba, mint belügyminiszter. Tudvalevő, hogy Maniu, amikor a miniszterelnöki megbízást vállalta, kijelentette, hogy Vaida megígérte támogatását és az orosz meg nem támadási szerződés elintézése után be fog lépni a kormányba. Miután Titulescu a parlamentben kijelentette, hogy a meg nem támadási szerződés ügye el van intézve, a tárgyalások befejeződtek, a miniszterelnök elkergette látja az időt, hogy Vaidával megerősítse kormányát. Ha Vaida vállalkozna a belügyi tárca átvételére, úgy Mihailache a földművelésügyi miniszteriumot venné át.

Vaidához közelálló körök — a lap szerint — kizártnak tartják, hogy a volt miniszterelnök elfogadja a miniszteri tarcát és továbbra is tartalékban akar maradni.

Ezzel kapcsolatban az Adeverul kolozsvári tudósítójától úgy értesül, hogy Vaida nem akar elmenni bronzszobrának csütörtöki leplezésére és azt hang sulyozza, hogy inkább akar továbbra is bronzember (eleven bronz) maradni, mint bronzszobor.

Nehezen születik meg a választójogi reform

Bucuresti-Bukarest, november 28. Az Epoca szerint politikai körökben hire jár, hogy a választási törvény reformja nem lesz olyan könnyű, mint egyesek gondolják. A prémium eltörlése helyett tervezett kerületi rendszernek sok ellenfele van és a kormány tervei nagyfokú ellenállásba ütköznek.

Totis: Születésszabályozás. A ma egyik legfontosabb és legégetőbb kérdését ismertetik orvosok, jogászok, szociológusok és írók. Ára 30 lej. Totis első könyve az Ifjúság nem problémái. Ára 85 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Magyar Színház

Ma este 9 órakor: Ünnepi megnyitó-előadás:

Arany János ünnepség

Szerdán este 9kor:

Csók a tükör előtt

Benes Magda és Földényi László bemutatója.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. sz. Telefon 9-77.

December 1
A köztudatban
mint a legnagyobb
pek egyike. Tize
a napon mondott
erdélyi románság
egyesület és ez
ba azokat a pont
egyesületét gyak
sitani.
Az egyesülés
politikai ténye
zódések határoza
hozatai és meg
vén is.
Evről-évre me
tató sorainkkal e
is dokumentáljuk
érzésünket az ur
iránt. Megemlé
hogy kifejezést a
hajnák, hogy a
niát minél bo
tobbnek és nyug
szén az ország
egyben a mi ny
gunkat is jelent
De mindig har
juk most is, hog
rozatok az egyes
sem lettek tel
hajtva. A gyulafe
ket megalkotók
nek és ugyszólvá
felénk szántak, k
lázták meg azok
yek szerint a m
kormányozni kell
rozatok tökélet
egyenlőséget ígér
sebségi népekne
a dolgozó osztály
Ezekből a gyö
vekből eddig csak
meg. Sohasem
most, amikor uj
nyon, amely tul
vont a gyulafehé
ismét elhangozó
Emlékezzetek Gy
Az idei decem
és kihangsúlyoz
elni az erdélyi r
un, most is te
edünk kifejezést
resei iránt. Az i
golja venni a r
lódésért és bold
ban. Ennek a fej
feltételét azonb
ári határozato
forduló megünne
az lesz, ha mind
fog arra, hogy a
atokban lefekt
sággá váljanak.
A felemelt
Ma az egész v
magukat az embe
a tehetetlenség f
A szabad mozg
ra csökkent.
A devizakorlá
még azt a kevés
s, amit a válság
Az országhatá
ettek, melyek m
kat morzsolgatva
Az utazások, t
felére csökkentek.
A munkás, a t
alkozásu egyén
azért, mert ninc
nunkát, új életl
lána külföldön.
Az élet és a n
zártabb elkülön
peket.
A gazdagok mé
arokosabbak lett
utaznak.
A kormányokna
tellene törekedni
spadt, sápkörba
mat minden eszk
zum- és utlevélkér
világháboru u
ben — fölöttébb
Elhelyett azonb
lább is nálunk
tlevél-illetékeket